

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านสินเชื่อและการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านสินเชื่อ และด้านการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และสังเกตการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานด้านสินเชื่อและด้านการลงทุน ได้แก่ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ สมุหบัญชี หัวหน้างานสินเชื่อ เจ้าหน้าที่งานสินเชื่อ หัวหน้างานการเงิน เจ้าหน้าที่งานการเงิน หัวหน้างานบริหารและธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการ หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่นิติกร และหน่วยบริการสวนดอก รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์ พระราชบัญญัติสหกรณ์ออมทรัพย์ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับระบบสินเชื่อ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับระบบงานด้านการลงทุน หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านสินเชื่อและด้านการลงทุน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้แยกการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำกัด
2. ระบบงานด้านสินเชื่อ
3. ระบบงานด้านการลงทุน

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด จะใช้แหล่งเงินทุนที่ได้จากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ทั้งการรับฝากเงินและการสะสมค่าหุ้นแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความไว้วางใจในการร่วมลงทุนกับธุรกิจสหกรณ์ เนื่องจากเงินทุนเรือนหุ้นและเงินฝากจากสมาชิกถือเป็นเงินทุนภายในที่มีความมั่นคงกว่าเงินทุนภายนอก แล้วนำเงินทุนที่ได้มาให้บริการแก่สมาชิกที่มีความเดือดร้อนในเรื่องการเงิน โดยจะยึดหลักการร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการ

ด้านสังคมสงเคราะห์ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการตามหลักการบริหารธุรกิจ ส่วนเงินทุนส่วนที่เหลือจากการให้บริการสินเชื่อจะนำไปลงทุนในประเภทต่างๆ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

ส่วนที่ 2 ระบบงานด้านสินเชื่อแก่สมาชิก

ในการศึกษา ระบบงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับระบบงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์จะนำเงินทุนที่ได้มาให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก โดยจะกำหนดเงินกู้ไว้เป็น 3 ประเภท คือ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ ส่วนจะบริการสมาชิกเป็นเงินกู้ประเภทใดต้องดูความพร้อมของสหกรณ์และความเหมาะสมของสมาชิก ส่วนการให้บริการสินเชื่อแก่สหกรณ์อื่นนั้น เพื่อที่จะเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีและช่วยเหลือในหมู่สหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้กู้ได้ก็ต่อเมื่อสหกรณ์มีเงินทุนเหลือจากการให้เงินกู้แก่สมาชิกแล้ว

ขั้นตอนในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับ อย่างเคร่งครัดและเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ซึ่งการปฏิบัติงานระบบงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

(1) การติดต่อขอกู้เงิน

ในการที่จะให้กู้ยืม สหกรณ์จะให้กู้บนพื้นฐานของการให้ความช่วยเหลือ เมื่อสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น มีความเดือดร้อนหรือมีความจำเป็นในการที่จะต้องให้เงินเกินกว่าความสามารถของที่ตนพึงหาได้ โดยหลักการนี้ สหกรณ์อาจจะให้เงินกู้ได้โดยไม่ต้องให้เงินกู้เต็มสิทธิของสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นทุกครั้งไป แต่จะคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นที่แท้จริงในการขอกู้เงิน ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ให้สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นสร้างหนี้เกินความจำเป็น หรือเกินฐานะของตน จนกลายเป็นผลร้ายต่อตัวเองในที่สุด

(2) การอนุมัติเงินกู้

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์จะเป็นผู้นำเอาหลักฐาน หรือหลักการวิเคราะห์เงินกู้เบื้องต้นมานำเสนอต่อผู้จัดการ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการเงินกู้ หรือคณะกรรมการดำเนินการหรือคณะกรรมการอำนวยการพิจารณา ในการวิเคราะห์ค่าขอกู้เงินเบื้องต้นนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องนำเอกสารแนวทางที่น่าจำเป็นในการใช้ประกอบการพิจารณาเงินกู้ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นข้อสังเกตก่อนที่จะมีข้อพิจารณาใดๆ สำหรับเงินกู้ของแต่ละราย

(3) การเบิกจ่ายเงินกู้

การเบิกจ่ายเงินกู้ของสหกรณ์นั้น จะนำมติคณะกรรมการเงินกู้หรือคณะกรรมการดำเนินการหรือคณะกรรมการอำนวยการ แล้วแต่กรณีได้อนุมัติเงินกู้นั้นๆ แจงให้กับเจ้าหน้าที่การเงินได้รับทราบ รวมทั้งรับรองถึงความพร้อมสมบูรณ์แห่งหลักประกันของเงินกู้นั้นๆ ด้วย โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะไม่สามารถเบิกจ่ายเงินกู้ให้ผู้ที่ได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะทำหน้าที่เพียงเป็นผู้ประสานงานกับฝ่ายการเงินแล้วแจ้งให้ผู้กู้เงินได้ทราบถึงวันเวลา เพื่อนัดหมายให้มารับเงินตามที่ได้อนุมัติ ซึ่งการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้แบ่งแยกกันอย่างชัดเจนจึงทำให้ป้องกันการทุจริตได้อีกทางหนึ่ง

ส่วนที่ 3 ระบบงานด้านการลงทุน

สหกรณ์จะนำเงินทุนส่วนที่เหลือจากการให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก และสหกรณ์อื่น และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีความเสี่ยงหรือมีความเสี่ยงค่อนข้างน้อย โดยในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด จะเลือกลงทุนโดยการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน ชื่อพันธบัตรรัฐบาล และซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยจะตัดสินใจเลือกลงทุนจากการวิเคราะห์หลักทรัพย์แต่ละชนิดที่จะลงทุนว่าได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับความเสี่ยงหรือไม่ และจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติงานในการลงทุนนั้นสามารถแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

(1) การอนุมัติวงเงินการลงทุน

ซึ่งจำนวนเงินในการลงทุนของสหกรณ์นั้นจะมีจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูงดังนั้น สหกรณ์จึงมีแนวปฏิบัติเรื่องการอนุมัติวงเงินอย่างระเอียดและรอบคอบ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติการลงทุนและลงลายชื่อของทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งฝ่ายจัดการและฝ่ายบริหาร

โดยเริ่มจากสมุหบัญชีซึ่งจะเป็นผู้รับข่าวสารต่างๆ ทั้งจากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และสถาบันการเงินต่างๆ จากนั้นจะเลือกผลตอบแทนที่เห็นว่าคุ้มค่าที่สุด แล้วส่งเรื่องให้กับประธานกรรมการ ผู้จัดการ และรองผู้จัดการเพื่อวิเคราะห์การลงทุน เมื่อได้รับการอนุมัติการลงทุนแล้วจะนำเรื่องเข้าที่ประชุมดำเนินการและที่ประชุมอำนวยการเพื่อพิจารณาเงินลงทุนดังกล่าวแล้วลงนามในการอนุมัติ

(2) การเบิกจ่ายเงินลงทุน

เมื่อได้รับการอนุมัติจากที่ประชุม สมุหบัญชีจะแจ้งเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อออกเช็คตามจำนวนที่ได้รับการอนุมัติ พร้อมกับประสานงานกับหน่วยงานที่จะลงทุน โดยการดำเนินงานนั้นจะมีการแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจนในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายจะมีการ

ประสานงานกันอย่างเป็นระบบทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ยังได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาจากหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา แนวปฏิบัติระบบงานด้านสินเชื่อและการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์ทุกประการ ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน สั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนเจ้าหน้าที่มีแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ระบบงานด้านสินเชื่อและการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบงานด้านสินเชื่อและการลงทุน ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด มีประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านสินเชื่อ ในส่วนของการนำเงินทุนที่ได้จากแหล่งเงินทุนของตัวเองมาให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก และสหกรณ์อื่น ส่วนเงินทุนที่เหลือจะนำไปลงทุนในประเภทอื่นๆ ซึ่งการให้บริการสินเชื่อและการลงทุนของสหกรณ์นั้นทำให้สหกรณ์ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าต้นทุนเงินลงทุน สอดคล้องกับผลการศึกษา ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของชมพูนุท ทรัพย์ทองคำ เรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน จำกัด ที่ศึกษาในปี พ.ศ.2547 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมที่ดิน เกิดจากความสามารถในการนำเงินทุนที่สำคัญ ได้แก่ทุนเรือนหุ้น เงินรับฝากจากสมาชิก ไปดำเนินธุรกิจสินเชื่อทำให้สหกรณ์เกิดรายได้ในรูปของดอกเบี้ยรับ ทั้งการให้กู้แก่สมาชิก และสหกรณ์อื่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สหรัตน์ จินดาศักดิ์ เรื่อง การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ที่ศึกษาในปี พ.ศ.2549 พบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญ ได้แก่ เงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น ส่วนการใช้ไปของเงินทุนส่วนใหญ่จะนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ และให้สหกรณ์อื่นกู้

การให้สินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด นั้นมีการให้บริการสินเชื่อหลากหลายประเภท สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัตนพัฒน์ เอี่ยมผิง เรื่อง การพัฒนาบริการและสวัสดิการให้กับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่ศึกษาในปี พ.ศ.2542 ออมทรัพย์ ดำรงนครบาล จำกัด มีข้อเสนอแนะให้สหกรณ์ควรจัดสวัสดิการให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก เพื่อไม่ให้สมาชิกบางส่วน ไปกู้เงินนอกระบบมาใช้ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้เพิ่มเงินกู้สามัญเพื่อสวัสดิการแก่สมาชิก ซึ่งสามารถกู้เพื่อซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ซื้อเครื่องใช้ในครัวเรือน การทำคะแนนศึกษา หรือเพื่อการศึกษาบุตร ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองกับความต้องการของสมาชิกที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานด้านสินเชื่อและการลงทุน ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคอมพิวเตอร์

จากการที่สหกรณ์มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์โดยให้มีโปรแกรมสืบค้นข้อมูลของตัวเองโดยใช้รหัสของสมาชิกสหกรณ์ในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อค้นดูข้อมูลของตัวเองโดยไม่ต้องผ่านการสอบถามจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ นั้น ถือได้ว่าเป็นระบบงานที่ทันสมัย และรวดเร็ว ดังนั้นสหกรณ์ควรส่งเสริมการเรียนรู้ หรือมีการจัดอบรมด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สมาชิกผู้กู้ได้เข้าใจในระบบงานดังกล่าวและทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวสหกรณ์และสมาชิกผู้กู้

2. ควรมีการควบคุมดูแลการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์

การให้เงินกู้แก่สมาชิคนั้นเพื่อลดความเดือดร้อนแก่สมาชิกมิใช่เพื่อสร้างหนี้สินให้เกิดขึ้นกับตนเองโดยที่มีความต้องการอันไม่สมควร หรือไม่เหมาะสมแก่ความจำเป็น ดังนั้นในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกไปแล้ว เจ้าหน้าที่อาจสอบถามการใช้เงินกู้ของผู้กู้หลังจากที่ได้รับเงินไปจากสหกรณ์แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลในเบื้องต้นว่ามีการดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ต่อสหกรณ์ตั้งแต่แรกหรือไม่ หรือเจ้าหน้าที่สามารถออกภาคสนามเพื่อพิสูจน์การใช้เงินกู้ว่าสมาชิกได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งอาจสอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างก็ได้

3. ควรนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในระบบงานด้านบริการ

สหกรณ์ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในระบบงานด้านการบริการสินเชื่อ เช่น การใช้บริการระบบเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินหรือเงินกู้สามัญ ผ่านทางระบบ ATM เพื่อความสะดวก รวดเร็วทันกับความต้องการของสมาชิกผู้กู้ ในการเบิก – ถอนเงิน โดยสหกรณ์อาจโอนเงินกู้ฉุกเฉินหรือเงินกู้สามัญที่ได้รับการอนุมัติแล้ว ผ่านทางธนาคารที่สมาชิกเปิดบัญชีเงินฝากไว้แล้ว เพื่อความปลอดภัย ทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาในการเดินทางมารับเงินด้วยตัวเอง

4. ควรมีการให้บัตรคิว

ในขั้นตอนการติดต่อขอกู้เงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะมาใช้บริการสินเชื่อในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน จนทำให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อทำงานได้ไม่ทันกับความต้องการของสมาชิกที่มีจำนวนมาก และสับสนในลำดับการเข้ามาใช้บริการของสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ควรมีการให้บัตรคิวแก่สมาชิกเพื่อให้เกิดความสะดวก ทั้งการติดต่อขอกู้เงินและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ